

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทที่ 2 นี้ได้แบ่งเนื้อหาออกเป็น 2 ตอน

- ก. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน
- ข. งานวิจัยด้านการนิเทศการสอนและด้านหลักสูตร

เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอนทั้งภาษาไทยและภาษา
ต่างประเทศในด้านต่าง ๆ ตามหัวข้อต่อไปนี้

ความหมายของการนิเทศการสอน

การเรียนรู้และการเข้าใจถึงธรรมชาติของการสอนนั้นเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง
สำหรับครู เพราะการสอนเป็นการนำศาสตร์และศิลป์มาผสมผสานกันอย่างกลมกลืน เพื่อ
ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การเรียนการสอนจะสัมฤทธิ์ผลหรือไม่ขึ้นอยู่กับทักษะทาง
การสอน ความเข้าใจในระบบการเรียนการสอนและความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้
จิตวิทยาการเรียนการสอนรวมทั้งเนื้อหาวิชาที่เกี่ยวข้อง การนิเทศการสอนจะเป็น
องค์ประกอบหนึ่งที่จะช่วยให้ครูมีลักษณะพฤติกรรมดังที่กล่าวมา นักการศึกษาได้ให้
ความหมายของการนิเทศไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ความหมายของการนิเทศ

บีช (Beach 1971 : 526) กล่าวว่า การนิเทศคือ หน้าที่ในการนำ
การประสานงาน และสั่งการให้บุคคลปฏิบัติงานบรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์

ตันน์ และสตีเฟนส์ (Dunn and Stephens 1972 : 234) กล่าวว่า
การนิเทศคือ การสั่งการและการประสานงานให้บุคคลปฏิบัติงานเพื่อให้ได้ผลงานตาม
เป้าหมายที่ผู้บริหารระดับสูงขึ้นไปกำหนด

อดัม และดิกกี (Adam and Dickey 1966 : 3) กล่าวว่า การนิเทศ
เป็นการวางโปรแกรมไว้อย่างดีในการปรับปรุงการสอน

ไวล์ (Wiles 1956 : 6) กล่าวว่า การนิเทศคือ การแนะนำซึ่งกันและกัน วางแผนร่วมกัน ปรึกษาหารือกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 5) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ว่า การนิเทศคือ กระบวนการสร้างสรรค์ที่ไม่หยุดนิ่งในการให้คำแนะนำและการชี้ช่องทางในลักษณะที่เป็นกันเองแก่ครูและนักเรียน เพื่อปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่พึงประสงค์

พนัส หันนาคินทร์ (2513 : 148) กล่าวว่า "การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายสำคัญอยู่ที่การปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนให้ดีขึ้น การนิเทศการสอนมิใช่การบังคับหรือจับผิด การนิเทศการสอนเป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกันเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้นการนิเทศการสอนควรตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งมนุษยสัมพันธ์อันดี"

สันต์ ชรรณบำรุง (2526 : 5) กล่าวว่า การนิเทศการสอนหมายถึง การช่วยเหลือ การชี้แนะ การบริการ การร่วมมือ การปรับปรุงที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน ในการที่จะส่งเสริมแนะนำครูหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนให้รู้จักการปรับปรุงการสอนและวิธีสอน ช่วยเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการสอน ช่วยเลือกและปรับปรุงหลักสูตร เนื้อหาของการสอน ช่วยพัฒนาครูและนักเรียน ช่วยเลือกและปรับปรุงการประเมินผลการสอน

จากความเห็นของนักการศึกษาหลาย ๆ ท่านดังกล่าว ผู้วิจัยได้สรุปความหมายของการนิเทศการสอนว่า "การนิเทศการสอนคือ การประสานงาน การเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไข การพัฒนา การช่วยเหลือ การจัดหา การสาธิต การประชุมอบรม การประชุมปฏิบัติการ ประการใดประการหนึ่งหรือหลาย ๆ ประการเพื่อให้กระบวนการเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามจุดประสงค์

ความมุ่งหมายของการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนมีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น ทันกับความก้าวหน้าของวิทยาการใหม่ ๆ และความเปลี่ยนแปลงของสังคม ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ

ว่าด้วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พุทธศักราช 2519 (2520 : 112) ได้กล่าวถึงความมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษาไว้ว่า

1. เพื่อช่วยให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตรและให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร
2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษาของนักเรียน
3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น
4. เพื่อรักษา พิจารณา ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ
5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัด กระทรวง และสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนงานของโครงการระหว่างประเทศ

บริกก์และจัสแมน (Brigg and Justman 1952 : 406) ได้สรุปความหมายของการนิเทศการศึกษาไว้ 4 ข้อ คือ

1. เพื่อส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าในอาชีพและเป็นผู้นำในอาชีพ ได้แก่ การจัดประชุม อบรม สัมมนา การไปเยี่ยมชมศูนย์ทดลอง การจัดกิจกรรมให้ครูได้มีโอกาสพบปะสังสรรค์ในค่านวิชาการ การทดลองหลักสูตร หนังสือเรียน และวิธีสอน
2. เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือความเจริญงอกงามทางวิชาการของครู ได้แก่ การส่งเสริมให้ครูได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม เปิดโอกาสให้ครูได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของสมาคมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับอาชีพ (Professional Association) ส่งเสริมครูที่มีความสามารถพิเศษทางใดทางหนึ่งโดยเฉพาะ ส่งเสริมให้ครูได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้หรืองานที่ครูสนใจและส่งเสริมให้ครูสนใจในกิจกรรมต่าง ๆ ของสมาคมอาชีพครู

3. เพื่อปรับปรุงการสอนของครูให้ดีขึ้นโดยพิจารณาคัดเลือกครูที่มีความสามารถ มีประสิทธิภาพเข้ามาทำการสอน จัดงานและมอบงานที่ถูกต้องและตรงกับความสามารถของครู ให้มีโอกาสดังกล่าวการสอนจัดประชุม อบรม เพื่อศึกษาปัญหาต่าง ๆ เกี่ยวกับการสอน สาขิตการสอน ส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนครู และสังเกตการสอนระหว่างโรงเรียน

4. เพื่อส่งเสริมและแนะนำให้มีความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยส่งเสริมให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนให้มี โอกาสได้ร่วมกิจกรรมของชุมชนจัดให้มีสมาคมครูผู้ปกครองในโรงเรียน การแก้ปัญหา ร่วมกันระหว่าง ครู ผู้ปกครอง ส่งเสริมให้ประชาชนสนใจในกิจการของโรงเรียน จัดให้ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางของชุมชน ให้ครูรับนิเทศชมและมีส่วนร่วมในการนำชุมชน

สาย ภาณุรัตน์ (2517 : 30-33) ได้กล่าวถึง ความมุ่งหมายของการ นิเทศไว้ สรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูเห็นและเข้าใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ภารกิจของผู้นิเทศ มิให้มีเพียงด้านเทคนิคและการสอนหรือคิดค้นระเบียบวิธีสอนเท่านั้น แต่ยังคงมุ่งเสริมสร้างความเจริญเติบโตของนักเรียนในทุกด้านอีกด้วย

2. ช่วยให้ครูได้เห็นและเข้าใจความต้องการของเยาวชน และปัญหาต่าง ๆ ของเยาวชน ช่วยจัดสนองความต้องการของเยาวชนและแก้ไขป้องกันภัยอันจะพึงมีแก่ เยาวชน

3. ช่วยสร้างให้ครูมีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ และมีความรู้ในเรื่องปรัชญา การศึกษา หลักสูตร พัฒนาการของเด็ก จิตวิทยา ระเบียบวิธีสอน การประเมินผล การบริหาร และการนิเทศการศึกษา

4. ช่วยเสริมขวัญและกำลังใจของครู เพื่อให้ครูมีกำลังใจในการปฏิบัติงาน ยิ่งขึ้น

5. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานให้ตรงความสามารถของครูแต่ละคน ค้นหาคุณลักษณะที่ดีเด่นในตัวครูและส่งเสริมให้ดียิ่งขึ้น

6. ช่วยครูให้พัฒนาการสอนของตนโดยให้คำแนะนำและแก้ไข ปรับปรุงหลัก การสอน การเลือกเนื้อหา การใช้สื่อการสอน การพิจารณาความแตกต่างระหว่าง

บุคคล การวัดและประเมินผล การแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของเด็ก

7. ช่วยฝึกครูใหม่ให้เข้าใจในงานของโรงเรียนและงานอาชีพครู
8. ช่วยประเมินผลงานของครูโดยอาศัยความเจริญงอกงามของเด็กไปตามแนวทางที่ได้ตกลงกันวางไว้ อาจจะเป็นการบันทึก การสังเกต การแสดงความคิดเห็น การวางตน ความขยันหมั่นเพียร ทัศนคติ ปริมาณและคุณภาพของงาน
9. เพื่อช่วยให้ครูแก้ปัญหา อุปสรรคในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนเพื่อครูจะได้วางแผนการสอนให้เหมาะสม
10. ช่วยต้านประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ชุมชนทราบความเคลื่อนไหวทางการศึกษา และให้ความช่วยเหลือแก่โรงเรียน
11. ช่วยนำปัญหาที่โรงเรียนแก้ไขไม่ได้ เสนอผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องได้ช่วยแก้ไขปัญหานั้นให้
12. ช่วยป้องกันครูให้พ้นจากการใช้งานเกินขอบเขต และช่วยป้องกันครูจากการทำผิดที่เขียนหรือถูกลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม เพื่อป้องกันความบกพร่องในงานประจำ คือ งานสอน

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2524 : 239-240) ได้สรุปจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษาไว้ 6 ประการ และเรียกเป็นอักษรย่อ ดังนี้คือ OSMMAE ซึ่งย่อมาจาก

O - Objectives	การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการสอน
S - Subject Matters	การช่วยเหลือครูในการเลือกและปรับปรุงเนื้อหาการสอน
M - Method	การช่วยเหลือครูให้รู้จักและปรับปรุงการใช้วิธีการสอน
M - Materials	การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้วัสดุอุปกรณ์การสอน

A - Activities	การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงการใช้กิจกรรมเสริมหลักสูตรในการสอน
E - Evaluation	การช่วยเหลือครูให้รู้จักเลือกและปรับปรุงวิธีการประเมินผลการเรียนการสอน

จากแนวความคิดของนักการศึกษาที่กล่าวมา เราอาจสรุปความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนได้ว่า การนิเทศการสอนนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อปรับปรุงและพัฒนาครูให้มีสมรรถภาพและมีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน มีการประสานสัมพันธ์กับชุมชนเพื่อร่วมกันสนับสนุน แก้ปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ในการจัดการศึกษา และมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้ครูเพื่อให้ครูมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ให้ได้ผลดีที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ อันจะเป็นส่วนให้การศึกษาบรรลุผลตามจุดหมายที่ได้วางไว้

หลักการนิเทศการสอน

หลักการเป็นกฎเกณฑ์ทั่วไปหรือเป็นความคิดรวบยอด เป็นข้อเท็จจริง เป็นวิธีการในการแก้ปัญหา และเป็นสิ่งสำคัญที่จะควบคุมการปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย การนิเทศการสอนที่ดีควรต้องมีแนวทางหรือหลักการนิเทศดังต่อไปนี้ (หน่วยศึกษานิเทศกรรมสามัญศึกษา; 2521 : 25-26 ชาชูชัย อาจินสมาจาร; 2525 : 16-20 สันต์ ขรรรมบำรุง 2526 : 17-18)

1. การนิเทศการสอนควรสัมพันธ์กับการบริหาร การนิเทศกับการบริหารมีหน้าที่ในการสร้างสรรค์สภาพที่เหมาะสมสำหรับกระบวนการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและร่วมปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอันอาจจะเกิดขึ้นให้ลุล่วงไป การนิเทศกับการบริหารจะต้องประสานสัมพันธ์ในการจัดการศึกษาให้สัมฤทธิ์ผล

2. การนิเทศการสอนควรตั้งอยู่บนพื้นฐานของปรัชญา การนิเทศการสอนเป็นการเสาะแสวงหาความจริง ความรู้ และคุณค่าในสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน และประเมินผลการเรียนการสอน เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดองค์การและการปฏิบัติงานของกระบวนการทางการศึกษา ซึ่งได้กำหนดตามแนวทางของปรัชญาหรือวิถีชีวิตของคนในสังคมนั้น ๆ

3. การนิเทศการศึกษาควรเป็นงานสร้างสรรค์ การนิเทศการสอนควรเป็นการแสวงหา ค้นพบความสามารถพิเศษของครู เปิดโอกาสและสนับสนุนให้ครูได้แสดงออกซึ่งความสามารถนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานบังเกิดประสิทธิภาพมากที่สุด และการนิเทศควรจะมีส่วนในการปรับปรุง เปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการทำงาน

4. การนิเทศการสอนควรเป็นวิทยาศาสตร์ การนิเทศควรเป็นไปอย่างมีลำดับ มีระเบียบวิธีการ มีกระบวนการ มีการประเมินผลเพื่อแก้ไขปรับปรุง และสรุปผลอย่างเป็นปรนัย มีความถูกต้องแน่นอนเชื่อถือได้

5. การนิเทศการสอนควรเป็นประชาธิปไตย การนิเทศการสอนควรมีความเคารพซึ่งกันและกัน ให้เกียรติและไว้วางใจกัน รวมทั้งให้ความร่วมมือกัน เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเชิงสร้างสรรค์อย่างเสรี สร้างให้ทุกคนสำนึกในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของแต่ละคน มีความยุติธรรมและแก้ปัญหาด้วยความเป็นประชาธิปไตย

6. การนิเทศการสอนควรเป็นการประสานสัมพันธ์ งานนิเทศการสอนเป็นการประสานความคิด ความร่วมมือ ประสานงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ผู้นิเทศต้องแสดงความจริงใจต่อครู ให้ครูเกิดความไว้วางใจและปรึกษาค้นหาวิธีการเรียนการสอนด้วยความสบายใจ

หลักการ การนิเทศการสอนที่กล่าวมาเป็นเพียงแนวความคิดที่วางไว้อย่างกว้าง ๆ ผู้นิเทศการสอนต้องติดตามหลักการเหล่านี้ออกมาเป็นแนวปฏิบัติ เป็นกิจกรรมเป็นรูปแบบ เพื่อใช้ในการปฏิบัติการณ์นิเทศการสอนจริง

ผู้มีบทบาทในการนิเทศการสอน

การนิเทศการสอนมีจุดประสงค์ที่สำคัญเพื่อช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล การที่จะทำให้บรรลุจุดประสงค์ดังกล่าวต้องมีบุคคลหรือคณะบุคคลทำหน้าที่รับผิดชอบการนิเทศการสอน และต้องอาศัยการประสานงานร่วมมือกันหลายฝ่าย ผู้ที่จะมีบทบาทในการนิเทศการสอนควรประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้ คือ

1. ศึกษานิเทศก์
2. ผู้อำนวยการหรืออาจารย์ใหญ่
3. ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ หรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ
4. หัวหน้าหมวดวิชา
5. ครูประจำวิชา

1. ศึกษานิเทศก์ เป็นผู้ปฏิบัติเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาโดยตรง การปรับปรุงการเรียนการสอนจะได้ผลเพียงใดขึ้นอยู่กับทักษะและความสามารถของศึกษานิเทศก์ การนิเทศการสอนจะมุ่งปรับปรุงตัวครูที่ทำหน้าที่ยังไม่สมบูรณ์ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ใค้มีผู้สรุปหน้าที่ของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการนิเทศการสอนไว้หลายแนวทาง คือ

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2521 : 3-4) ได้สรุปหน้าที่ศึกษานิเทศก์ไว้ดังนี้ คือ

1. นิเทศการสอนและบริการทางวิชาการหรือเป็นที่ปรึกษาของสถานศึกษา
2. ตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษาในฐานะพนักงานเจ้าหน้าที่ตามที่กฎหมายระบุไว้
3. ศึกษาทดลองวิจัย ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนงานวิชาการ
4. พิจารณา หลักสูตร แบบเรียน หนังสือประกอบหรือแนวการสอนให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบัน
5. จัดทำคู่มือครู เอกสารวิชาการ และวัสดุประกอบการเรียนการสอน
6. ปรับปรุงส่งเสริม คุณภาพการเรียนการสอน และการบริหารโดยใช้ นวัตกรรมทางการศึกษา
7. จัดประชุม อบรม สัมมนา ครู อาจารย์ หรือผู้บริหารเพื่อส่งเสริมงานวิชาการ
8. ประเมินผลงานค้ำนวิชาการ
9. เสนอแนะและให้คำปรึกษาทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัด
10. งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากกรม, กระทรวง

ลูซิโอ และแมคเนล (Lucio and McNeil 1962 : 24) กล่าวว่า ศึกษานิเทศก์ มีหน้าที่ 6 ประการ คือ

1. การวางแผน ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ร่วมวางแผนการศึกษาหรือร่วมพัฒนา นโยบาย และโครงการทางการศึกษาต่าง ๆ
2. การบริหาร ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่ตัดสินใจด้วยตนเองในการประสานบุคคล ของฝ่ายการศึกษาทุกระดับและทุกหน่วยงานเพื่อให้งานการบริหารการศึกษามรรลุผลสำเร็จ ตามระบบการศึกษา

3. การนิเทศ ศึกษานิเทศก์ ช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการให้คำปรึกษา หรือ หรือประชุมครู หรือผู้เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นช่วยแก้ปัญหา

4. การพัฒนาหลักสูตร ศึกษานิเทศก์เข้าร่วมปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรโดยตรง ช่วยสร้างคู่มือประกอบการสอน ตลอดจนคัดเลือกแบบเรียนแก่โรงเรียน

5. การสาธิต ศึกษานิเทศก์สาธิตวิธีสอนต่าง ๆ ให้ครูได้เห็นวิธีการใหม่ ๆ ด้วยตนเองหรือให้ผู้อื่นสาธิตให้ดูก็ได้

6. การวิจัย ศึกษานิเทศก์สำรวจสภาพการเรียนการสอนอย่างมีระเบียบแบบแผน และเสนอแนวคิดใหม่ ๆ จากผลการวิจัยเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น

สุภากร ราชกรกิจ (เอกสารทางวิชาการหลักสูตรและการสอนประถมศึกษา : 76) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ที่สัมพันธ์กับการนิเทศการสอนไว้ดังนี้

1. การวางแผนร่วมกับครู ทั้งเป็นรายบุคคลและเป็นกลุ่ม เพื่อพัฒนานโยบาย การศึกษา ร่วมวางแผนโครงการดำเนินงานให้บรรลุผล

2. ร่วมมือค้ำบริหาร ช่วยในการตัดสินใจ ดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่ เกี่ยวกับการศึกษา

3. การจัดให้มีการประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับการเรียนการสอนเพื่อให้ครู แสวงหาวิชาการใหม่ ๆ และนำมาปรับปรุงวิธีสอน

4. จัดพัฒนาหลักสูตรของโรงเรียน ช่วยครูทั้งจุดประสงค์ของการสอน เลือก ประสิทธิภาพที่มีคุณค่าให้แก่เด็ก เลือกอุปกรณ์ที่เหมาะสม

5. จัดการเกี่ยวกับสาธิตการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน ใช้หนังสือแบบ-เรียน รวมทั้งเอกสารทางวิชาการ

6. มีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลการศึกษา รวมทั้งวิจัยโครงการต่าง ๆ

จากหน้าที่ดังกล่าว ศึกษานิเทศก์จะมีหน้าที่โดยตรงในการปรับปรุงคุณภาพของครู และปรับปรุงการเรียนการสอน และหน้าที่โดยอ้อมคือ การวางแผนและการบริหาร ซึ่งเกี่ยวข้องกับการนิเทศการสอน นอกจากนี้ยังมีผลการวิจัยที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบของศึกษานิเทศก์ในการนิเทศการสอนหรือการปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ ซึ่งมีผลการวิจัยที่น่าสนใจดังนี้

ชัยวัฒน์ วรณพงษ์ (2520) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในเขตการศึกษาสิบเอ็ด" ประชากรเป็นกลุ่มศึกษาธิการจังหวัด และหัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด จำนวน 15 คน กลุ่มหัวหน้าส่วนการศึกษา จำนวน 55 คน ศึกษานิเทศก์จังหวัดจำนวน 42 คน ครูใหญ่และครู จำนวน 216 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานและผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์จังหวัด ประกอบด้วยคำถาม 68 ข้อ และแบบสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ ประกอบด้วยคำถาม 17 ข้อ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัยแล้ว การปฏิบัติหน้าที่ของศึกษานิเทศก์ต่าง ๆ ซึ่งกำหนดไว้ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยศึกษานิเทศก์กรมสามัญศึกษา พ.ศ. 2519 พบว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดได้ปฏิบัติงานตามหน้าที่ดังกล่าวเป็นครั้งคราว และได้ผลพอสมควร ยกเว้น การตรวจสอบและควบคุมสถานศึกษา การศึกษา ทดลอง วิจัย การพัฒนาหลักสูตร การจัดทำคู่มือ เอกสารทางวิชาการ ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดได้มีการปฏิบัติน้อย ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานได้แก่ จำนวนศึกษานิเทศก์ไม่ใกล้ชิดกับครู งบประมาณมีน้อย อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศการศึกษาไม่มีพอ

ชุม สีสุข (2523) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "กิจกรรมการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด" กลุ่มตัวอย่างเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดทั่วประเทศ สุ่มตัวอย่างร้อยละ 60 ได้ประชากร 482 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

และทดสอบความแตกต่างโดยใช้ค่าที (t-test) สรุปผลการวิจัยดังนี้คือ การจัดกิจกรรม การนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์จังหวัด โดยสรุปแล้ว ศึกษานิเทศก์จังหวัดเห็นว่า ใ้ปฏิบัติในเกณฑ์น้อย ทั้ง 4 กลุ่มกิจกรรม คือ กิจกรรมที่ใช้กับครูเป็นกลุ่ม กิจกรรมที่ใช้กับครูเป็นรายบุคคล กิจกรรมเกี่ยวกับการบริการค้ำวิชาการ และกิจกรรมการประเมิน ผลและการวิจัย

ศุภลักษณ์ คูหาทอง (2525) ใ้ทำการวิจัยเรื่อง "การปฏิบัติงานนิเทศ การศึกษาของศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษาในทัศนะของผู้บริหาร ครูผู้สอน และ ศึกษานิเทศก์ ในเขตการศึกษา 9" ตัวอย่างประชากรประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์สังกัด กรมสามัญ 24 คน ผู้บริหารและผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ 112 คน ครูผู้สอน 432 คน รวม ตัวอย่างประชากร 568 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม แบบตรวจ แบบ มาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว และ S-Method ของเซฟเฟ่ สรุปผลการวิจัย ความคิดเห็นของ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นว่า การปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ในค้ำน นิเทศการสอนในโรงเรียน การพัฒนาหลักสูตร ค้ำนบริหารวิชาการ ค้ำนศึกษา ทดลอง วิจัย และเขียนบทความทาง วิชาการ และค้ำนบริการทางการศึกษา อยู่ในระดับน้อย ปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติ งานของศึกษานิเทศก์ที่เป็นปัญหามากคือ ระยะเวลาที่ศึกษานิเทศก์ได้พบกับครูน้อยเกินไป จำนวนของศึกษานิเทศก์กับครูไม่ได้สัดส่วนกัน เอกสารหลักสูตรและเครื่องมือเครื่องใช้ใน การนิเทศมีไม่เพียงพอ ครูผู้สอนไม่ได้ศึกษาเอกสารที่ผลิตขึ้น ชาคการวางแผนงานนิเทศ การศึกษาร่วมกัน และชาคการติดตามผลการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา

2. ผู้อำนวยกาหรืออาจารย์ใหญ่ การจัดการนิเทศการสอนภายในโรงเรียน ผู้อำนวยกา คือ อาจารย์ใหญ่หรือครูใหญ่ มีบทบาทสำคัญในการนิเทศการสอน งาน นิเทศการสอนที่บุคคลดังกล่าวควรปฏิบัติมีอยู่หลายประการ ซึ่งมีผู้ใ้แสดงความคิดเห็นไว้ มากมาย เช่น

นิกส์ยี่ และอีแวน (Neagley and Evans 1964 : 105 - 106)
กล่าวกับงานค้ำนนิเทศของครูใหญ่ไว้ดังนี้

1. สร้างบรรยากาศให้ครูแต่ละคนหรือทั้งกลุ่มแสดงความสามารถออกมาอย่างอิสระ และร่วมปรับปรุงการเรียนการสอนกับบุคคลอื่น

2. ทำงานร่วมกับกลุ่มในการสร้างและดำเนินการให้เป็นไปตามปรัชญาที่ตัวเองซึ่งมีส่วนสอดคล้องกับปรัชญาของชุมชน

3. พัฒนาการสอน

4. พัฒนาหลักสูตร

5. ดูแลโครงการนิเทศภายในโรงเรียนให้ดำเนินไปด้วยดี

6. ดำเนินการวัดผลและประเมินผลโครงการทั้งระบบ

7. ช่วยให้มีการจัดตั้งผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอน

8. รับผิดชอบในการจัดโครงการส่งเสริมความรู้ แก่ครูประจำการใน

โรงเรียน

9. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนข่าวสารและความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างครูและบุคคลอื่น

10. ดูแลสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อุปกรณ์ หนังสือ และแหล่งวิชาการ

11. ช่วยให้มีการพัฒนาการศึกษาใหม่ ๆ ในท้องถิ่น

สุจิต เพ็ชรขอม (เอกสารประกอบการเรียนวิชาการนิเทศการสอนระดับมัธยมศึกษา : 1-5) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบและงานนิเทศการสอนที่ครูใหญ่อาจทำได้ไว้ดังนี้

ความรับผิดชอบด้านการนิเทศการสอนของครูใหญ่

1. ช่วยครูแต่ละคนทำการสอนให้ได้ผลดี แก้ปัญหาของครูทั้งด้านการสอนและด้านส่วนตัว ส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในอาชีพ

2. เป็นผู้ประสานงานและให้บริการแก่ครูทุกคนในด้านการสอน คือ ต้องช่วยครูด้าน เนื้อหา วิธีสอน การใช้อุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การประเมินผลการสอน

3. ทำหน้าที่เป็นวิทยากรที่ดีของครูในทุกโอกาส คือ สามารถให้คำปรึกษาแนะนำ ชี้แจง หรือชี้แนะแหล่งวิทยาการแก่ครู

4. การประเมินผลการเรียนการสอนและโปรแกรมของโรงเรียนทั้งหมด เพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

งานนิเทศการสอนที่ครูใหญ่อาจทำได้ เฉพาะด้าน

การช่วยเหลือครูด้านวิชาการและด้านบริหาร

1. ประมุขนิเทศครูใหญ่ เพื่อให้ทราบระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงานของโรงเรียน และสภาพของชุมชน การประมุขนิเทศควรทำก่อนเปิดภาคเรียน
2. การจัดประชุมครูก่อนเปิดภาคเรียน เพื่อชี้แจงงานที่ต้องทำโครงการใหม่ ๆ ประชุมอบรมให้ความรู้ใหม่ ๆ แก่ครู หรือประชุมครูตามหมวดวิชา เพื่อร่วมกันวางแผนการปฏิบัติงาน
3. การสังเกตการสอนในชั้น ครูใหญ่ควรได้เข้าสังเกตการสอนในชั้น เพื่อช่วยเหลือครูในด้านการเรียนการสอน แต่มิใช่การจับผิด การเข้าสังเกตการสอนควรได้ทำหลาย ๆ ครั้ง เพื่อจะได้ทราบว่าครูได้ปรับปรุงตัวเองขึ้นตามที่นิเทศไปแล้วมากน้อยเพียงใด
4. การเยี่ยมชั้นเรียนอื่น ๆ หลังจากสังเกตการสอนแล้วครูยังมีพฤติกรรมการสอนไม่ดีขึ้นเท่าที่ควร ก็ควรจัดครูได้มีโอกาสไปเยี่ยมชั้นเรียนอื่น ๆ เพื่อให้ครูได้สังเกตว่าการสอนในระดับเดียวกันนั้นครูอื่นประสบปัญหาอะไรบ้างและแก้ไขอย่างไร เพื่อนำมาปรับปรุงการสอนของตน
5. การสาธิตการสอน ครูใหญ่ควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสดูการสาธิตการสอนตามสมควร ผู้สาธิตอาจจะเป็นครูที่มีความสามารถในการสอน หรือศึกษานิเทศก์
6. การนิเทศเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มโดยการให้คำปรึกษาหารือโดยจัดเวลาว่างไว้ หรือ หลังจากที่ครูใหญ่สังเกตการสอน
7. การนิเทศโดยการจัดประชุมปฏิบัติการแบบต่าง ๆ อาจจะเป็นการประชุมครูทั้งโรงเรียนเพื่อบรรยายหรืออภิปรายทางวิชาการ, การจัดอภิปรายกลุ่มย่อยตามความสนใจ การจัดประชุมอบรมในระหว่างฤดูร้อน
8. การอบรมครู ครูใหญ่อาจจัดอบรมครูในโรงเรียนของตนหรือร่วมกับโรงเรียนอื่นในเรื่องที่ครูมีความต้องการ หรือหากไม่อาจจัดขึ้นเองได้ หากมีโอกาสก็ควรส่งไปร่วมประชุมกับหน่วยงาน สถาบันต่าง ๆ ที่ได้จัดขึ้น

9. การจัดสัมมนาครู เรื่องปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน การใช้อุปกรณ์ เป็นต้น

10. จัดหาหนังสือที่มีคุณค่าในด้านวิชาการมาส่งเสริมให้ครูอ่าน และปรับปรุงห้องสมุดให้มีสภาพดีทันสมัย มีหนังสือมากพอ

11. นิเทศโดยการจัดสื่อการสอนแก่ครู และสนับสนุน แนะนำให้ครูใช้

12. สนับสนุนให้ครูศึกษาเพิ่มเติมระหว่างปิดภาค หรือศึกษาต่อ

13. แนะนำให้เข้าเป็นสมาชิกของสมาคมวิชาการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการ

ครูใหญ่เป็นบุคคลที่สำคัญยิ่งในการนิเทศการสอน เพราะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับครู ทราบความต้องการ ปัญหาและอุปสรรคของครูเป็นอย่างดี และครูใหญ่ยังมีทั้งอำนาจและการบริการ จึงควรถือภารกิจด้านวิชาการเป็นภารกิจหลักของการบริหารโรงเรียน

3. ผู้ช่วยผู้อำนวยการหรือผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ฝ่ายวิชาการ ผู้ช่วยฝ่ายวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงเกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียน การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของงานวิชาการ บุคคลดังกล่าวจึงมีบทบาทสำคัญในตำแหน่งนี้ ครูสภาได้มีประกาศเรื่องประกาศมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู เมื่อ 16 มกราคม 2521 (สำนักงาน ก.พ. ม.ป.ป. : หน้าไม่เรียงลำดับ) มีบางตอนที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการนิเทศการศึกษา ตามตำแหน่งผู้บริหารในสถานศึกษาดังนี้

ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียน ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

..วางแผนการปฏิบัติงาน กำหนดวิธีดำเนินการและติดตามผล ช่วยควบคุมดูแลการเรียนการสอนและฝึกอบรม ช่วยจัดทำระเบียบ และวัดผลการศึกษา ให้เป็นไปตามหลักสูตร โดยช่วยจัดทำรายการสอน, โครงการสอน ทั้งวิชาสามัญและวิชาชีพ, ช่วยจัดโปรแกรมการเรียน คู่มือประกอบการเรียน การสอน วัสดุอุปกรณ์การศึกษา ช่วยจัดบริการแนะแนว ห้องสมุด โสตทัศนศึกษา ใ้ค่าปรึกษา แก้ปัญหาและนิเทศ ครู อาจารย์ ผู้ นักเรียน นักศึกษา ตลอดจนเจ้าหน้าที่อื่น ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง ครบถ้วน

ช่วยการวิเคราะห์ วิจัย และรวบรวมข้อมูล และช่วยจัดหาวัสดุต่าง ๆ นำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ ทางการศึกษามาใช้และเผยแพร่เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และพัฒนาโรงเรียนให้ได้เกณฑ์มาตรฐาน

4. หัวหน้าหมวดวิชา หัวหน้าหมวดวิชาเป็นอีกผู้หนึ่งซึ่งมีบทบาทสำคัญทางด้านวิชาการ มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่องานวิชาการภายในหมวดวิชา จึงเป็นบุคคลหนึ่งที่มีส่วนรับผิดชอบในงานนิเทศการสอนภายในโรงเรียน

ชญ แสงสีกล้า (2525 : 10-20) ได้ให้ความเห็นว่างานนิเทศของหัวหน้าหมวดวิชาควรเป็นงานดังต่อไปนี้ คือ

1. เตรียมการก่อนเปิดภาค ร่วมจัดตารางสอน กำหนดชั้นเรียน ประชุมครูในสายวิชา

2. นิเทศการสอนแก่ครูในหมวดวิชา พาครูไปสังเกตการสอน

3. จัดวัสดุ อุปกรณ์ ส่งเสริมให้ครูสร้างอุปกรณ์การสอน ให้ความสะดวกแก่ครูในการใช้อุปกรณ์

4. ประสานงานกับหมวดอื่นเพื่อขอความช่วยเหลือทางวิชาการ

5. ส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อ

6. ส่งเสริมให้ครูเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงการเรียนการสอน

สันต์ ชรรมบำรุง (2526 : 70-71) ได้กล่าวถึงการมีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนของหัวหน้าหมวดไว้ดังนี้ คือ

1. ช่วยเหลือ สนับสนุน การปฐมนิเทศครูใหม่

2. คอยตักเตือนหรือสนับสนุนให้ครูเห็นความเจริญงอกงามในวิชาชีพ

3. ช่วยจัดโปรแกรมการสอนของครูที่ประสบความสำเร็จในการสอน

4. จัดตัวอย่างการสอนที่ดีของหมวดวิชาเพื่อนำไปสาธิตให้ครูที่มาขอคำปรึกษาหารือหรือช่วยวิธีการสอนที่เป็นของตนเอง

5. หาข้อมูลและวัสดุอุปกรณ์ซึ่งจะนำมาปรับปรุงการสอนให้ดีขึ้น

6. สร้างขวัญหรือกำลังใจให้แก่ครู เพื่อให้ครูทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

7. จัดให้ครูมีการพบปะกันเพื่อรับทราบปัญหาและปรับปรุงการเรียนการสอน
8. เข้าเยี่ยมชมชั้นเรียน ทำงานร่วมกับครู และนำแหล่งความรู้เฉพาะสาขาวิชามาให้ครูในหมวดของคุณ

9. สนับสนุนให้ครูในหมวดวิชา มีผลงานค้ำค้นคว้าวิจัย

5. ครูประจำวิชา ครูนอกจากจะมีหน้าที่สอนแล้วยังมีหน้าที่ในการนิเทศการสอนและถือเป็นที่ปรึกษาของนักเรียนอีกด้วย นอกจากจะนิเทศการสอนแก่เพื่อนครูด้วยกัน ครูยังต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของนักเรียนอีกด้วย ครูสภา ได้มีประกาศเรื่องมาตรฐานกำหนดตำแหน่งข้าราชการครู เมื่อ 16 มกราคม 2521 (สำนักงาน ก.พ. มปป : หน้าไม่เรียงลำดับ) มีบางตอนที่กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบด้านกรนิเทศการศึกษาตามตำแหน่งทางผู้สอน ดังนี้

ตำแหน่งอาจารย์ 1 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

..รับผิดชอบในกระบวนการเรียนการสอน ให้คำแนะนำและแนะแนวการศึกษา, การแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง แนะนำปัญหาทาง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้คำปรึกษาหารือในการจัดกิจกรรมทาง ๆ จัดบริการวิชาการ และร่วมมือกับฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่รับผิดชอบ ให้บริการแก่สังคมในตำแหน่งวิชาการและด้านอื่น ๆ เป็นผู้นำหรือร่วมกิจกรรมของสังคม ศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ นวัตกรรมหรือช่วยนิเทศ รวบรวมวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือปฏิบัติงานใหม่บริการทางการศึกษา หรือส่งเสริมการเรียนการสอน

ตำแหน่งอาจารย์ 2 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

..รับผิดชอบในกระบวนการสอน ให้คำแนะนำและแนะแนวการศึกษา, การแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง แนะนำปัญหาแก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ฝึกอบรมครูประจำการ ร่วมมือประสานงานกับฝ่ายวิชาการของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่น เป็นผู้นำหรือร่วมกิจกรรมของสังคม ศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์และนิเทศในสาขาวิชาที่รับผิดชอบ รวบรวมวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ และนำมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น หรือปฏิบัติงานใหม่บริการทางการศึกษาหรือส่งเสริมการเรียนการสอน

ตำแหน่งอาจารย์ 3 ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

..รับผิดชอบในกระบวนการเรียนการสอน ให้คำแนะนำและแนะแนวการศึกษา, การแนะแนวอาชีพแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง แนะนำปัญหาต่าง ๆ แก่นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ให้คำปรึกษาแก่ครู และอาจารย์ในสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เป็นที่ปรึกษาของผู้บริหารหรือหัวหน้าหน่วยงานในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอน ฝึกอบรมครูประจำการ จัดบริการทางค่านิเทศการ รวมมือประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ของสถานศึกษา หรือหน่วยงานอื่น ในบริการแก่สังคมในด้านต่าง ๆ ศึกษา ค้นคว้า วิจัย วิเคราะห์ และนิเทศในสาขาวิชาที่รับผิดชอบ รวบรวมวิทยาการและประสบการณ์ใหม่ ๆ หรือเรียบเรียงตำราออกเผยแพร่และปรับปรุงการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดกิจกรรมเพื่อทำนุบำรุงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม หรือปฏิบัติงานในบริการทางการศึกษา หรือส่งเสริมการเรียนการสอน

การนิเทศการสอนจะประสบผลสำเร็จเพียงใดขึ้นอยู่กับบุคคล 2 ฝ่าย คือ ผู้ให้การนิเทศและผู้รับการนิเทศ ถ้าทั้งสองฝ่ายมีความเข้าใจตรงกัน มีความตั้งใจที่จะช่วยกันแก้ไข ปรับปรุงการเรียนการสอนให้บรรลุผล มีการปฏิบัติต่อกันด้วยความจริงใจ และมีใจงานการนิเทศการสอนก็จะประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหมาย ซึ่งจะมีผลตามจุดหมาย หลักการ และโครงสร้างของหลักสูตร แต่ถ้าบุคคล 2 ฝ่ายไม่ประสานกัน ไม่มีความเข้าใจกัน งานการนิเทศการสอนก็อาจไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นจึงควรที่ผู้นิเทศและผู้รับการนิเทศจักได้ประสานสัมพันธ์กันเพื่อความสำเร็จของงาน

งานวิจัยค่านิเทศการสอนและหลักสูตร

งานวิจัยค่านิเทศการสอนและหลักสูตรได้มีผู้ศึกษาวิจัยไว้หลายประเด็น แต่ในงานวิจัยฉบับนี้ สำหรับงานวิจัยของไทย ผู้วิจัยจะรวบรวมไว้เฉพาะงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทย และการใช้หลักสูตรมัธยมศึกษา ส่วนงานวิจัยของต่างประเทศจะเป็นงานวิจัยที่เกี่ยวกับการนิเทศการสอนซึ่งเป็นผลงานวิจัยใหม่ ๆ

การนำเสนอผลการวิจัยจะแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

1. งานวิจัยค่านิเทศการสอนและหลักสูตรของไทย
2. งานวิจัยค่านิเทศการสอนของต่างประเทศ

1. งานวิจัยด้านการนิเทศการสอนและหลักสูตรของไทย

จุไรรัตน์ หมั่นพงศ์สถาพร (2515) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การติดตามผลการนิเทศการศึกษา สายวิชาภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา" ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามแบบประเมินค่า แบบเลือกตอบ แบบปลายเปิด ตัวอย่าง ประชากรเป็นครูภาษาไทยที่เคยได้รับการนิเทศการศึกษาจากศึกษานิเทศก์ สายวิชาภาษาไทย ฝ่ายมัธยมศึกษาในโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมสายสามัญ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบสองทาง ผลการวิจัย ครูภาษาไทยโรงเรียนมัธยมแบบประสม และโรงเรียนมัธยมสายสามัญ ได้รับความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในทุก ๆ ด้าน ในระดับน้อย ครูต้องการความช่วยเหลือจากศึกษานิเทศก์ในระดับสูงสุดในด้านการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร การจัดหาหนังสือภาษาไทยมาไว้ในห้องสมุด การสาธิตการใช้อุปกรณ์ภาษาไทย เทคนิคการสร้างข้อสอบแบบต่าง ๆ การจัดส่งเอกสารทางวิชาการแก่ครู การแนะนำหนังสือที่ควรอ่านแก่ครู ปัญหาและอุปสรรคของการนิเทศมีปัญหาและอุปสรรคในด้านศึกษานิเทศก์มาปฏิบัติงานในโรงเรียนน้อยครั้ง ระยะเวลาในเทศน์และเร่งรัดเกินไป ศึกษานิเทศก์จัดอบรมวิชาภาษาไทยทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนน้อยครั้ง ห้องเรียน-อาคารเรียนมีจำกัด กิจกรรมตามต้องการไม่ได้ ศึกษานิเทศก์มีจำนวนน้อยไม่พอที่จะปฏิบัติงานให้ได้ผล หนังสือทางวิชาการไม่เพียงพอ

ส่วนวิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษา กฤษณี น้ำเพชร (2520) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "วิธีปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา"

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน และครูอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 6 สังกัด กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา จำนวนรวมทั้งสิ้น 968 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการประเมินค่าการปฏิบัติในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยม และปัญหา-อุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัย การปฏิบัติ ด้านกระบวนการในการจัดการนิเทศการศึกษาปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อย การปฏิบัติกิจกรรมนิเทศการศึกษา โดยสรุปแล้วผู้บริหารโรงเรียนและครูมีความเห็น

สอดคล้องกันว่า ปฏิบัติอยู่ในเกณฑ์น้อยได้แก่ การปฏิบัติในด้านการนิเทศการสอน การส่งเสริมทางวิชาการแก่ครู กิจกรรมเสริมหลักสูตร การใช้สื่อทัศนูปกรณ์ สิ่งอำนวยความสะดวกและห้องสมุด การประเมินผล การสร้างขวัญของครู ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการจัดการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ผู้บริหารและครูมีความเห็นว่า มีปัญหาค้านขาดแคลนวิทยากร หรือผู้เชี่ยวชาญทางการนิเทศการศึกษา ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบ. คำนี้นี้โดยตรง ขาดงบประมาณและขาดการวางแผนดำเนินการนิเทศอย่างเป็นทางการ

งานวิจัยด้านการสำรวจความต้องการ การนิเทศการสอนของครูในระดับต่าง ๆ ใ้มีผู้วิจัยไว้คือ

ทวี ชำนินอก (2522) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการ การนิเทศการวิชาภาษาไทยของอาจารย์ในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" ประชากรเป็น อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 แห่ง จำนวน 123 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สรุปผลการวิจัย ปรากฏว่า อาจารย์มีความต้องการนิเทศการสอนภาษาไทยในค้ำ การจัดประชุม ปฏิบัติการเพื่อสร้างโปรแกรมการสอนล่วงหน้า ความรู้ในเนื้อหาวิชาพื้นฐาน การปรับปรุงวิธีสอน การสร้างและการใช้อุปกรณ์ และการจัดและประเมินผลการสอน ผู้สอนมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดเวลาไม่เหมาะสมกับเนื้อหาในหลักสูตร ขาดตำราเรียน เอกสารประกอบคำบรรยาย อุปกรณ์การสอน มีงานพิเศษทำมากนอกจากการสอน และอาจารย์ขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน อุปสรรคในการปรับปรุงการสอนภาษาไทย คือ การขาดความสัมพันธ์อันดีในระหว่างผู้ร่วมงาน และขาดงบประมาณในการปรับปรุงการเรียนการสอน และมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนิเทศการสอนว่า ควรให้อาจารย์ทุกคนมีโอกาสได้รับการอบรม สัมมนา เพื่อเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพ และผู้บริหารควรจะติดตามผลอย่างสม่ำเสมอ

ศศิยา โสรัสสุชะโต (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการ การนิเทศของครูภาษาไทยในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตามการรับรู้ของครู" ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 1 ชุด เป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า

และแบบให้ตอบโดยเสรี ตัวอย่างประชากรเป็นครูสอนวิชาภาษาไทย จำนวน 200 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 20 โรงเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t - test) เปรียบเทียบความคิดเห็น สรุปผลการวิจัย การนิเทศที่ครูได้รับอยู่ในระดับน้อยเกือบทั้งหมด การนิเทศที่ครูต้องการอยู่ในระดับมากเกือบทั้งหมด ปริมาณการนิเทศที่ได้รับ และการนิเทศที่ต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ทุกประเด็น ครูต้องการการนิเทศสูงสุดในด้านต่อไปนี้ คือ จัดหาคู่มือแก่ครูผู้สอนทุกวิชาก่อนที่จะถึงเวลาเปิดเรียน ซึ่งแรงใจให้เข้าใจความหมายและความสำคัญของจุดประสงค์ทั่วไป จัดให้มีการประชุมปฏิบัติการครูที่สอนวิชาเดียวกัน เพื่อเขียนจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมในวิชานั้น ๆ ร่วมกัน จัดหาคู่มือหนังสือภาษาไทยแก่ครูที่สอน จัดหาเอกสารและหนังสือเกี่ยวกับวิธีการและเทคนิคการสอนแก่ครู จัดหาหนังสือเกี่ยวกับภาษาไทยไว้ในห้องสมุด แนะนำเทคนิคในการสร้างแบบทดสอบให้สอดคล้องกับความมุ่งหมาย ให้ครอบคลุมเนื้อหาทั้งหมด ส่งเสริมงบประมาณในการจัดกิจกรรม จัดหาหนังสือภาษาไทยให้แก่ครูเพื่อใช้ค้นคว้าเพิ่มพูนความรู้

สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2524) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาษาไทยและผู้บริหารเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" รวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม 2 ชุด สำหรับผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน แบบสอบถามทั้ง 2 ชุด เป็นแบบเลือกตอบ แบบมาตราส่วนประเมินค่า และแบบปลายเปิด ตัวอย่างประชากร คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั่วประเทศ จำนวน 141 คน และผู้บริหารจำนวน 245 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t - test สรุปผลการวิจัยด้านปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ได้ว่า สิ่งที่เป็นปัญหา อุปสรรคต่อการสอนภาษาไทยในระดับมาก ได้แก่ ครูขาดสื่อการเรียน เช่น หนังสือเรียน คู่มือครู และครูขาดอุปกรณ์การสอน ในด้านความต้องการทั้งครูและผู้บริหารมีความต้องการในระดับมากที่สุดมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรภาษาไทยโดยวิธีต่าง ๆ และมีความต้องการในระดับมากที่สุดในเรื่อง การอบรมสัมมนาทางวิชาการเป็นครั้งคราว และการประชุมหารือระหว่างครูผู้สอนภาษาไทยด้วยกัน

ในระดั้มชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ได้มีผู้ศึกษาวิจัยด้านการใช้หลักสูตรต่าง ๆ ไว้ดังนี้

อภิวัฒน์ ปรีชาประศาสน์ (2519) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรประโยคมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 หมวดวิชาภาษาไทย" สรุปผลการวิจัยว่า สิ่งที่ครูภาษาไทยเห็นว่า เป็นปัญหามากที่สุด ได้แก่ ไม่ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวลการสอน รองลงมาคือ ครูทำหน้าที่อื่น ๆ นอกจากการสอน ส่วนปัญหาที่อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ ครูสอนมากจนไม่มีเวลาตรวจงาน และเอาใจใส่นักเรียนเท่าที่ควร ครูไม่มีหนังสือและวัสดุประกอบหลักสูตร ครูขาดอุปกรณ์ และครูไม่เข้าใจจุดมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย

ผู้บริหารมีความเห็นว่าปัญหาที่เกิดขึ้นกับครูภาษาไทยในระดับมาก คือ การที่ครูไม่ได้รับการนิเทศเกี่ยวกับหลักสูตรและประมวลการสอน ปัญหาที่เกิดขึ้นระดับปานกลาง คือ ครูไม่เข้าใจการวัดและประเมินผล ส่วนปัญหาที่เกิดขึ้นกับผู้บริหารในระดับมาก คือ โรงเรียนไม่มีอุปกรณ์การสอน วัสดุประกอบหลักสูตร การจัดครูเข้าสอนในระดับชั้นต่าง ๆ และโรงเรียนขาดครูสอนภาษาไทย

ศึกษานิเทศก์มีความเห็นว่า สิ่งที่เป็นปัญหาระดับมาก คือ โรงเรียนไม่พร้อมที่จะใช้หลักสูตรและศึกษานิเทศก์สายภาษาไทยมีน้อย และสิ่งที่เป็นปัญหาระดับกลางคือครูไม่เข้าใจความมุ่งหมายและเนื้อหาของหลักสูตร

และในปีเดียวกัน มารศรี ภิมย์ราช (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2518 ในเขตการศึกษา 2" ในหมวดวิชาภาษาไทยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย ประสบปัญหาการมีจำนวนครูในหมวดภาษาไทย และปัญหามีแบบเรียนไม่เพียงพอ เป็นปัญหาในระดับมากที่สุด และปัญหาในระดับรองลงมาคือ การจัดหาอุปกรณ์การสอนที่จำเป็นเพื่อใช้ในแต่ละวิชาการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการของหมวดวิชาและงบประมาณไม่เพียงพอ ส่วนครูผู้สอนภาษาไทยประสบปัญหามากที่สุดในด้านหลักสูตรกำหนดให้มีการฝึกทักษะทั้ง 4 ในชั่วโมงการใช้ภาษา ปัญหาที่รองลงมาคือ หนังสืออ่านประกอบในวิชาวรรณคดี ห้องสมุดจัดบริการหนังสือไว้ไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับการประเมินผลให้ครบทักษะทั้ง 4

เวลาที่นักเรียนจะใช้ค้นคว้าไม่เพียงพอ และปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรที่ไม่ได้แบ่งเนื้อหา
วรรณคดีในวิชาบังคับออกเป็นแต่ละรายวิชาอย่างชัดเจน

ปองจิต อ่อนเฒ่า (2521) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการวัดและ
ประเมินผลการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย" สรุปผลการวิจัยว่า วิธีการวัดผลที่ครูเห็น
ว่ามีการใช้มาก คือ การให้นักเรียนทอมปากเปล่า เขียนรายงาน ทดสอบเป็นระยะ
ทำแบบฝึกหัดเป็นการบ้าน ปัญหาที่ครูประสบคือ เวลาเรียนจำกัด โอกาสวัดผลระหว่าง
ภาคเรียนมีน้อย ไม่มีโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรม สอนไม่ทัน ผู้เรียนมีทักษะในการ
ฟัง พูด อ่าน เขียน ไม่ดีพอ มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิชาภาษาไทย เตรียมตัวไม่พร้อมที่
จะสอน ด้านความรู้ความเข้าใจในการวัดและประเมินผล ครูไม่ชำนาญในการสร้าง
ข้อสอบ การให้ระดับคะแนนมีปัญหาเพราะเกณฑ์การให้ระดับคะแนนของครูแต่ละคนต่างกัน

หน่วยศึกษานิเทศ เขตการศึกษา 7 (2526) ได้ทำการวิจัย เรื่อง
สภาพการประเมินผลการเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 7" กลุ่ม-
ตัวอย่างประชากร คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 7 ที่เปิดสอน
ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 21 โรงเรียน สรุปผลการวิจัยในค่านปัญหาและ
อุปสรรคในการประเมินผลการเรียน คือ นักเรียนไม่สนใจการเรียนซ่อมเสริมและสอบซ่อม
รองลงไปคือ ครูอาจารย์มีความรู้เรื่องหลักสูตรและการประเมินผลไม่มากพอ เนื้อหาแต่
ละรายวิชามากเกินไป การออกข้อสอบตามจุดประสงค์ทำได้ยาก ขาดครูอาจารย์และ
ตำราเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการประเมินผลการเรียน
ผู้วิจัยได้อภิปรายและมีข้อเสนอแนะว่า ปัญหาการเรียนซ่อมเสริมก่อนการสอบแก้ตัวของ
นักเรียนนั้นควรที่โรงเรียนจะได้กวักขันอย่างจริงจัง ปัญหาครูมีความรู้เรื่องหลักสูตรและ
การประเมินผลไม่มากพอก็น่าจะเป็นทางหนึ่งที่ทำให้การปฏิบัติงานด้านการศึกษาการสอนไม่
สอดคล้องกับหลักการ และจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างแท้จริง ควรได้รับการแก้ไข ส่วน
ความเห็นของครูเกี่ยวกับเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหลักสูตรมีมากเกินไป ความขาดแคลนตำรา
เรียน และการออกข้อสอบตามจุดประสงค์ทำได้ยาก ควรที่กรมวิชาการได้จัดทำเอกสาร
การจ้กอบรมเพื่อสร้างข้อสอบร่วมกัน จักให้มีการวิเคราะห์ข้อสอบภายในกลุ่มโรงเรียน เพื่อ
เพิ่มคุณภาพของการประเมินผล ถึงแม้ว่าจะต้องเพิ่มงบประมาณและใช้เวลามากขึ้นแต่ก็จะ
ช่วยให้กระบวนการประเมินผลการเรียนสอดคล้องกับหลักการ และความมุ่งหมายของหลักสูตร
หรือหลักวิชามากขึ้น

2. งานวิจัยด้านการนิเทศการสอนของต่างประเทศ

เจมส์ ริชาร์ด (James Richard 1982) แห่งมหาวิทยาลัย พิตสเบิร์ก ได้ศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์นิเทศการศึกษาตามความเข้าใจของผู้บริหาร เกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์นิเทศการศึกษาที่ปฏิบัติ ความเชื่อทางด้านการนิเทศการศึกษาและ ผลจากการนิเทศการศึกษาทางด้านการสอน โดยมีแนวการศึกษาว่า ผู้บริหารมีความ เข้าใจพฤติกรรมการณ์นิเทศการศึกษาอย่างไร ทำไมผู้บริหารจึงเชื่ออย่างนั้น และอะไร เป็นเหตุผลให้เข้าใจอย่างนั้น และจากความเชื่อดังกล่าวมีผลต่อพฤติกรรมการณ์นิเทศ การศึกษาของผู้บริหารอย่างไร

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลซึ่งได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนในระดับ ประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียน ชนบทชานเมือง และในตัวเมือง สรุปผลการวิจัยได้ว่า

1. ความเข้าใจด้านการนิเทศของผู้บริหารมีความสำคัญในฐานะที่เป็นตัว กำหนดพฤติกรรม แรงจูงใจ ข้อจำกัดของผู้บริหารเอง รวมทั้งระดับการมีส่วนร่วมใน การนิเทศการสอน
2. ผู้บริหารยังไม่มี ความเข้าใจ ขอบเขต หรือหน้าที่ของการนิเทศ การศึกษา และขาดความรู้พื้นฐานในการนิเทศ
3. ความเข้าใจด้านจุดมุ่งหมายและความเชื่อเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์นิเทศการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารไม่เข้าใจถึง ความไม่สอดคล้องนี้ด้วย
4. ผู้บริหารเข้าใจการนิเทศว่าเป็นตัวกำกับ ควบคุมและประเมินพฤติกรรม ของครู และการนิเทศควรขึ้นอยู่กับความคาดหวังของผู้บริหารว่า ต้องการให้ครูปฏิบัติและ มีพฤติกรรมอย่างไร
5. ผู้บริหารไม่เข้าใจเป้าหมายในการนิเทศการศึกษาอย่างแท้จริง

คีท ควน (Keith Duane 1982) แห่งมหาวิทยาลัยเดียวกัน ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความสอดคล้องของนิยามเชิงปฏิบัติ-

การของครูและศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอน และความพึงพอใจในการ
 นิเทศของครู" ผู้วิจัยได้ใช้แบบสำรวจคำนิยามเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับประสิทธิภาพการ
 สอน (ODETS) จากการค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องและประสบการณ์ของผู้วิจัยในฐานะที่
 เป็นนักการศึกษา โดยได้สร้างแบบสำรวจขึ้น 60 ข้อ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้
 เครื่องมือ SPA ของ เคลเวอร์ (Clever) สรุปผลการวิจัยได้ว่า ความพึงพอใจ
 เกี่ยวกับการนิเทศที่ครูมีส่วนร่วมในการแสดงออกไม่สัมพันธ์โดยตรงกับความสอดคล้อง
 ระหว่างการให้คำนิยามเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนของครู และการให้คำนิยามเกี่ยว
 กับประสิทธิภาพในการสอนของศึกษานิเทศก์ ครูและศึกษานิเทศก์แต่ละคนให้คำจำกัดความ
 เกี่ยวกับประสิทธิภาพในการสอนต่างกัน อายุ เพศ และประสบการณ์ทางวิชาชีพ ไม่เป็น
 ตัวแปรสำคัญในค่านี ซึ่งคล้ายกับผลการวิจัยของ Clever ครูส่วนใหญ่แสดงความ
 ต้องการพัฒนาระบบการนิเทศน้อยมากและไม่มีความต้องการที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมในการ
 ปรับปรุงกระบวนการนิเทศ ครูและศึกษานิเทศก์ให้คำจำกัดความของการนิเทศการศึกษา
 ต่างกัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย